

STUDIEAVSNITT 2

FACIT OCH KOMMENTARER

201 a) $3x - 8x = -5x$

b) Sortera upp x -termer för sig och y -termer för sig. Kom ihåg att tecknet framför termen måste följa med om du byter plats på dem.
 $3x - 2y - 8x + 5y = 3x - 8x - 2y + 5y = -5x + 3y$

c) $x - (x - y)$ = Minustecknet innebär att termerna innanför parenteserna ska byta tecken x blir $-x$ och $-y$ blir $+y$:
 $x - x + y = y$

d) Första parenteserna kan direkt plockas bort utan att byta tecken. I andra parenteserna övergår $-2x$ till $+2x$:
 $8 - 3x + x - 8 + 2x = -3x + x + 2x + 8 - 8 = 0x + 0 = 0$

202 a) $x + 3 - 3 - x = 0$

b) $2x - 2x - 3 - 4x = -3 - 4x$

c) $5x - (3x + 2y) - x + 4y - 5x = 5x - 3x - 2y - x + 4y - 5x = -4x + 2y$

d) $9x - 5x - 3y - 2y + x + 3 = 9x - 5x + x - 3y - 2y = 5x - 5y + 3$

203 a) $x - x^2 - x^2 + x = -2x^2 + 2x$

b) $5xy - 7xy - 3y - 3x + 3y - x + xy = 5xy - 7xy + xy - 3y + 3y - 3x - x = -xy - 4x$

c) Observera att xy och yx är samma sak.
 $-xy + xy + xy + xy - 5x + 5xy = 7xy - 5x$

d) $(x - 1) - (x - 1) - (x - 1) - 1 = x - 1 - x + 1 - x + 1 - 1 = x - x - x - 1 + 1 + 1 = -x$

204 a) $3x + 4x - 3xy - x + 2y - x = 5x - 3xy + 2y$

b) $x + x^2 + x^3 - x + x^2 - x^2 = x^2 + x^3$

c) $x + x^2 + x^3 + x + x^2 + x^3 = 2x + 2x^2 + 2x^3$

d) $x^3 - x^3 - xy - 2xy - x + xy = -2xy - x$

205 a) $5 \cdot 3 + 5 \cdot x = 15 + 5x$

b) $x \cdot 7 + x \cdot x = 7x + x^2$

c) $5x \cdot 3 + 5x \cdot x = 15x + 5x^2$

d) $5x \cdot 3 - 5x \cdot x = 15x - 5x^2$

206 a) $13x - 15x + 10x^2 = 10x^2 - 2x$

b) $3x + 6 - x^2 + 3x = -x^2 + 6x + 6$

c) $x^2 - x + x^2 - 1 + x = 2x^2 - 1$

d) $x^2 + 2x - x^2 + 2x = 4x$

207 a) $2t + t^2 - 3t + 6 = t^2 - t + 6$

b) $3t^2 - 6t + 2t^2 = 5t^2 - 6t$

c) $(t + 2)(t + 2) = t \cdot t + t \cdot 2 + 2 \cdot t + 2 \cdot 2 = t^2 + 2t + 2t + 4 = t^2 + 4t + 4$

d) $-4(t \cdot t - t \cdot 2 - 1 \cdot t + 1 \cdot 2) = -4(t^2 - 2t - t + 2) = -4(t^2 - 3t + 2) = -4t^2 + 4 \cdot 3t - 4 \cdot (2) = -4t^2 + 12t - 8$

208 a) $(t + 3)(t + 3) - (t - 3)(t - 3) = t^2 + 3t + 3t + 9 - (t^2 - 3t - 3t + 9) = t^2 + 6t + 9 - (t^2 - 6t + 9) = t^2 + 6t + 9 - t^2 + 6t - 9 = 12t$

b) $t^2 - 3t + 2t - 6 = t^2 - t - 6$

c) $t^2 - 2t + 2t - 4 + 4 = t^2$

d) $-4(t - 2 - t^2 + 2t) = -4t + 8 + 4t^2 - 8t = 4t^2 - 12t + 8$

209 a) $x^2 - 3x + x - 3 + x^2 - 2x - 2x + 4 = 2x^2 - 6x + 1$

b) $x^2 + 3x - x - 3 - x^2 + 2x = 4x - 3$

c) $x - 1 - x + 2 - x + 3 = -x + 4$

d) $(x - 1)(x^2 - 3x - 2x + 6) = (x - 1)(x^2 - 5x + 6) = x^3 - 5x^2 + 6x - x^2 + 5x - 6 = x^3 - 6x^2 + 11x - 6$

210 a) $4x - 8 - 15 - 5x = -x - 23$

b) $-5x - 15 + 5y - xy + 5x = 5y - xy - 15$

c) $x(x^2y - xy^2) = x^3y - x^2y^2$

d) $49 - 7x - 7x + x^2 + 15 - 10x - 3x + 2x^2 - 27 = 3x^2 - 27x + 37$

211 a) $x^2 - 6x - 6x + 36 + 36x^2 + 6x + 6x + 1 - 37 = 37x^2$

b) $9x^2 - 12x - 12x + 16 - (9x^2 - 3x + 3x - 1) - 12 = 9x^2 - 24x + 16 - 9x^2 + 1 - 12 = -24x + 5$

c) $3 - (16x^2 - 20x - 20x + 25) + 8x - 16x^2 = 3 - 16x^2 + 40x - 25 + 8x - 16x^2 = -32x^2 + 48x - 22$

d) $2x^2 - 3xy - 3x^2 + x^2 - x - x + 1 = -3xy - 2x + 1$

212 a) 100 cm på en meter, $1 \text{ m}^2 = 100 \text{ cm} \cdot 100 \text{ cm} = 10\,000 \text{ cm}^2$.
Decimalkommat ska alltså flyttas 4 steg åt vänster: **188,7550 m²**

b) $1 \text{ m}^3 = 100 \text{ cm} \cdot 100 \text{ cm} \cdot 100 \text{ cm} = 1\,000\,000 \text{ cm}^3$.
Decimalkommat ska flyttas 6 steg åt höger: **150 cm³**

c) $1 \text{ dm}^3 = 100 \text{ mm} \cdot 100 \text{ mm} \cdot 100 \text{ mm} = 1\,000\,000 \text{ mm}^3$.
Decimalkommat ska flyttas 6 steg åt vänster: **0,000750 dm³**

d) $1 \text{ dm}^2 = 100 \text{ mm} \cdot 100 \text{ mm} = 10\,000 \text{ mm}^2$.
Decimalkommat ska flyttas 4 steg åt vänster; **0,0168 dm²**

213 a) **0,1550 m²**

b) $1 \text{ mil} = 10 \text{ km} = 10\,000 \text{ m} = 10\,000\,000 \text{ mm}$.
Decimalkommat ska flyttas 7 steg åt vänster: **0,1287 mil**

c) $1 \text{ m}^3 = 1\,000 \text{ dm}^3$. Decimalkommat ska flyttas tre steg åt vänster:
 $\Rightarrow 515 \text{ dm}^3 = \mathbf{0,515 \text{ dm}^3}$

d) $\mathbf{150 \text{ cm}^2}$

214 a) Det går $10 \cdot 10 \cdot 10 = 1\,000 \text{ dm}^3$ på 1 m^3 . Tre nollor i tusen gör att vi ska flytta decimalkommat tre steg åt vänster: $\mathbf{0,350 \text{ m}^3}$.

b) $1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2 = [\text{Det går } 100 \text{ dm}^2 \text{ på } 1 \text{ m}^2 \text{ varför vi multiplicerar med } 100 \text{ varför lägger till två nollor}] = 10\,000\,00 \text{ dm}^2$
 $= [\text{Det går även } 100 \text{ cm}^2 \text{ på } 1 \text{ dm}^2 \text{ varför vi multiplicerar med } 100 \text{ igen eller lägger till ytterligare två nollor}] = 10\,000\,00\,00$.
Omskrivet blir detta (åtta nollor): $\mathbf{100\,000\,000 \text{ cm}^2}$.

c) $1 \text{ km}^2 = 1 \text{ km} \cdot 1 \text{ km} = 1\,000 \text{ m} \cdot 1\,000 \text{ m} = 1\,000\,000 \text{ m}^2$.
 $1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2$. [Eftersom vi har två nollor mer i 1 km^2 än i 1 ha (sex nollor mot fyra) så är] $100 \text{ ha} = 1 \text{ km}^2$, $200 \text{ ha} = 2 \text{ km}^2$ o.s.v.]
 $453 \text{ ha} = \mathbf{4,53 \text{ km}^2}$.

d) $1 \text{ dm}^3 = 1 \text{ liter}$ [Bra att kunna utantill!]
 $1 \text{ dm}^3 = 10 \cdot 10 \cdot 10 = 1\,000 \text{ cm}^3$. [Vi måste alltså flytta decimalkommat tre steg åt vänster när vi går från cm^3 till dm^3]
 $105 \text{ cm}^3 = \mathbf{0,150 \text{ dm}^3}$

215 a) $\mathbf{8 \text{ dm}^2}$

b) $78 \text{ dl} = 7,8 \text{ l} = 7,8 \text{ dm}^3 = \mathbf{0,0078 \text{ m}^3}$

c) $75 \text{ l} = 75 \text{ dm}^3 = \mathbf{75\,000 \text{ cm}^3}$

d) $\mathbf{1\,550 \text{ mm}}$

216 a) $1 \text{ h} = 60 \cdot 60 = 3\,600 \text{ s}$
 $10 \text{ h} = 10 \cdot 3\,600 \text{ s} = \mathbf{36\,000 \text{ s}}$

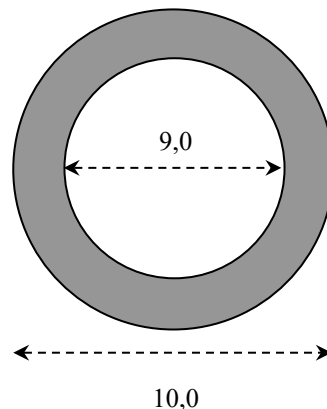
b) $0,25 \text{ h} = 0,25 \cdot 60 \text{ min} = \mathbf{15 \text{ min}}$

c) $30 \text{ min} = 30/60 \text{ h} \approx \mathbf{0,5 \text{ h}}$

d) $7\,200 / 3\,600 = \mathbf{2 \text{ h}}$.

217 a) Eftersom det är kateterna så kommer den ena sidan att vara triangelns höjd och den andra triangelns bas. Vi får alltså:

- $\text{Arean} = (4 \cdot 5) / 2 = \mathbf{10 \text{ m}^2}$
b) $\text{Arean} = \text{basen} \cdot \text{höjden} = 8 \cdot 4 = \mathbf{32 \text{ m}^2}$
c) $\text{Arean} = \pi \cdot d^2 / 4 \approx 3 \cdot 10^2 / 4 = 3 \cdot 100 / 4 = 300 / 4 = \mathbf{75 \text{ m}^2}$.
d) $\text{Omkretsen} = \pi \cdot d \approx 3 \cdot 6 = \mathbf{18 \text{ m}}$
- 218 a)** $150 \cdot 250 - 100 \cdot 150 / 2 = 30\,000 \text{ m}^2 = \mathbf{3 \text{ ha}}$
- b)** $200 \cdot (400 + 800) / 2 = 120\,000 \text{ m}^2 = \mathbf{12 \text{ ha}}$
- c)** $400 \cdot 150 + (200 \cdot 150) / 2 = 75\,000 = \mathbf{7,5 \text{ ha}}$
- d)** $300 \cdot 700 - 150 \cdot 400 = 150\,000 = \mathbf{15 \text{ ha}}$
- 219 a)** Antag att genomskärningsytan är cirkulär. Då är arean: $\pi \cdot d^2 / 4 \approx 3 \cdot 10^2 / 4 = 3 \cdot 100 / 4 = 75 \text{ cm}^2 = \mathbf{0,75 \text{ dm}^2}$
- b)** $3 \cdot 20^2 / 4 = 3 \cdot 400 / 4 = 300 \text{ cm}^2 = \mathbf{3 \text{ dm}^2}$
- c)** $3 \cdot 40^2 / 4 = 3 \cdot 1600 / 4 = 1200 \text{ cm}^2 = \mathbf{12 \text{ dm}^2}$
- 220 a)** $\text{Omkretsen} = \pi \cdot 10 / 2 + \sqrt{50} + \sqrt{50} = 3 \cdot 5 + 7 + 7 = \mathbf{29 \text{ enheter}}$
- Arean för halvcirkeln med 10 på diametern: $\pi \cdot 10^2 / 4 / 2 \approx (3 \cdot 100 / 4) / 2 = 75 / 2 = 37,5$
 Arean för den vita triangeln med höjd som cirkelns radie:
 $10 \cdot 5 / 2 = 25$
 Skuggad area $\approx 37,5 - 25 \approx \mathbf{12,5 \text{ areaenheter}}$
- b)** $\text{Omkretsen för en halvcirkel med diametern } 20 \text{ cm} = \pi \cdot 20 / 2$
 $\text{Omkrets} \approx 3 \cdot 20 / 2 + 5 + 5 + 10 + 5 + 5 = \mathbf{60 \text{ enheter}}$
- Arean för halvcirkeln med 20 på diametern: $\pi \cdot 20^2 / 4 / 2 \approx (3 \cdot 20^2 / 4) / 2 = 300 / 2 = 150 \text{ areaenheter}$.
 Arean för den vita rektangeln: $10 \cdot 5 = 50$
 Skuggad area $\approx 150 - 50 \approx \mathbf{100 \text{ areaenheter}}$
- 221.** $\text{Diameter på bark} = 10 \text{ cm} \Rightarrow$
 $\text{Arean} \approx 3 \cdot 10^2 / 4 \approx \mathbf{75 \text{ cm}^2}$
- $\text{Diameter under bark} =$
 $= 10 - 2 \cdot 0,5 = 9 \Rightarrow$
 $\text{Arean} \approx 3 \cdot 9^2 / 4 \approx \mathbf{60 \text{ cm}^2}$

222. Varje ytas area: $\pi \cdot r^2 \approx 3 \cdot 10^2 = 300 \text{ m}^2$.

Totalt inventeras: $5 \cdot 300 = 1\,500 \text{ m}^2$.

Objektets storlek: $3 \text{ ha} = 30\,000 \text{ m}^2$

Inventerad andel: $1\,500 / 30\,000 = 15 / 300 = 1 / 20 = 0,05 = 5 \%$

223 a) De två okända sidorna måste vara $200 - 2 \cdot 40 = 120 \text{ m}$ tillsammans. Eftersom de är lika långa måste de då vara $120 / 2 = 60$ meter vardera.

Arean = $60 \text{ m} \cdot 40 \text{ m} = 2\,400 \text{ m}^2$.

b) $120 \text{ stammar} / 2\,400 \text{ m}^2 = 120 / 0,24 \text{ ha} = 12 \cdot 10 / (12 \cdot 0,02) =$
 [förkorta bort 12] = $10 / 0,02 =$ [multiplicera med 50 både ovanför
 och under bråkstrecket] = $(50 \cdot 10) / (50 \cdot 0,02) = 500 / 1 =$
 = **500 stam/ha**.

224. Grundytan för *ett* träd: $\pi \cdot d^2 / 4 \approx 3 \cdot 20^2 / 4 = 300 \text{ cm}^2$

Sammanlagd grundytta för träden: $6 \cdot 300 = 1\,800 \text{ cm}^2 = 18 \text{ dm}^2 = 0,18 \text{ m}^2$.

Ytan som dessa träd står på har arean: $3 \cdot 10^2 = 300 \text{ m}^2 = 0,03 \text{ ha}$

Grundytan/ha = $0,18 \text{ m}^2 / 0,03 \text{ ha} = 6 \text{ m}^2/\text{ha}$

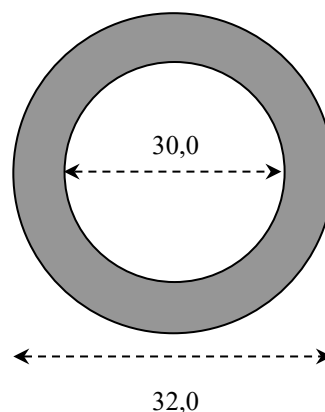
225. Dagens grundytta *under* bark:

$\pi \cdot 30^2 / 4 \approx 3 \cdot 900 / 4 = 2700/4 = 675 \text{ cm}^2$

Tidigare grundytta *under* bark:

$\pi \cdot 20^2 / 4 \approx 3 \cdot 400 / 4 = 300 \text{ cm}^2$

Ökningen = $675 - 300 = 375 \text{ cm}^2$

226 a) $x \cdot x = 900$ eller $x^2 = 900$

- b) Eftersom 30 är det tal som multiplicerat med sig självt blir 900 så får vi detta svar; $\sqrt{900} = \mathbf{30 \text{ meter}}$.

228 a) $1 \text{ ha} = 10\,000 \text{ m}^2 \Rightarrow 10\,000 \text{ m}^2 / 2\,500 \text{ plantor} = \mathbf{4 \text{ m}^2/\text{planta}}$

- b) En kvadrat med arean 4 m^2 har sidan $\sqrt{4} = \mathbf{2 \text{ meter}}$.

c) $\sqrt{(10\,000 / x)}$

229. Parallelltrapetsens area: $0,8 \cdot ((1,5 + 0,5) / 2) = 0,8 \cdot 1 = 0,8 \text{ m}^2$

Volymen: Basytan $\cdot$ längden = $0,8 \text{ m}^2 \cdot 200 \text{ m} = 160 \text{ m}^3$.

Vikten: $160 \text{ m}^3 \cdot 1,5 \text{ ton/m}^3 = \mathbf{240 \text{ ton har fraktats bort}}$

230. Volym: $50 \text{ dm} \cdot 0,2 \text{ dm} \cdot 1,2 \text{ dm} = 10 \cdot 1,2 \text{ dm}^3 = 12 \text{ dm}^3$

Vikt: $12 \text{ dm}^3 \cdot 0,8 \text{ kg/dm}^3 = \mathbf{9,6 \text{ kg}}$.

231. Vi bestämmer först travens yta där alla stockändar finns. Den får vi genom att ta travens bredd i underkant mot marken, lägga ihop den med travens bredd i överkant och slutligen dividera med två. Detta ger en genomsnittlig bredd på $(12 + 8) / 2 = 10 \text{ m}$. För att få ytan multiplicerar vi sedan detta med travens höjd: $10 \text{ m} \cdot 2 \text{ m} = 20 \text{ m}^2$.

För att få volymen multiplicerar vi den beräknade ytan med travens längd på djupet (stocklängden): $20 \text{ m}^2 \cdot 3 \text{ m} = 60 \text{ m}^3$.

Eftersom varje m^3 väger 600 kg får vi travens vikt som:
 $60 \text{ m}^3 \cdot 600 \text{ kg/m}^3 = 36\,000 \text{ kg} = \mathbf{36 \text{ ton}}$.

232 a) Cylinderns volym i dm^3 : $\approx 3 \cdot 2^2 / 4 \text{ dm}^2 \cdot 90 \text{ dm} = 270 \text{ dm}^3$
 Konens volym är en tredjedel av cylinderns: $270 / 3 = 90 \text{ dm}^3$
 Stammens volym = $270 \text{ dm}^3 + 90 \text{ dm}^3 = 360 \text{ dm}^3 = \mathbf{0,360 \text{ m}^3}$

b) Formtalet = $360 \text{ dm}^3 / 540 \text{ dm}^3 = \mathbf{0,67 = 67 \%}$

